

Az erdélyi unitárius status egyházaihoz és azok tisztelt tagjaihoz! *)

A mint értesülni méltóztattak, az Árkoson tartott zsinaton az unitárius státus egyház egyik főgondnokává választattam, mely választásban nyilvánult közönhajtást parancsolatnak vevén, a megbízatást elvállaltam, — illőnek találom tehát ez alkalommal önökhez, tisztelt hitrokonaim, pár sort intézni.

Egyházunk hitelve az egység. — Legyen tehát akaratunk is egy hazánk és egyházunk előmenetele munkálatában. Az 50,000-t felülmuló lélek törekvése e célnál váljék egygyé.

Az egyetértés tartotta fenn eddig anynyi vész és vihar között egyházunkat, ne hagyjuk ezt semmiféle körülmények között megzavartatni.

Ha egy akarat vezetett a küzdelemben, vezessen most is, midőn szebb napok következtek be, egy akarat, egy törekvés.

Tartsuk ezután is tiszteletben más felekezetek jogait, szertartásait, igyekezzünk az erkölcs utjait követni, mert az erkölcs alapja minden vallásnak, ez világítja meg a hit szövétnekét.

Igyekezzünk a vallásunk iránt nyilvánult rokonszenvet erősíteni a közerkölcsiség, a közmívelődés terjesztése által, mert csak ez által tarthatjuk fenn és erősíthetjük a mutatkozó rokonszenvet és vivhatjuk ki más felekezetek becsülését.

Ha nézeteimet a t. ekklézsia tagjai osztják, igyekezzenek azon eszközöket felkeresni, melyek az általa jelölt cél megközelítésére vezetnek, hogy az — ha később is, de biztosan elérhessék.

Ezen eszközök egyike — a vallás nyilvános gyakorlása mellett — az egyéni erkölcsös magaviselet nyilvános helyen ép úgy mint a családi körben, hogy a csecsemő már anyatejével szívja be az erkölcsiség magvát, melyet a szülők a kisdedek fejlődéséhez alkalmazva, igyekezzenek nevelni, hogy ne csak a test kapja meg táplálékát, hanem a lélek is, mely kezdettől oly fogékony a jóra, a nemesre; mindezt pedig bárminő képességü és jóakaratu tanító legyen is, a szülők közreműködése nélkül nem eszközölheti.

Kövessék a munkásság, takarékoság és józanélet utjait, hogy ne csak házi szükségüket fedezhessék, hanem járulhassanak bár

*) Ujjonnan választott érdemes főgondnokunknak ezt a körlevelét közölni most annyival inkább alkalomszerűnek tartjuk, hogy álljon az előbbi cikkben közölt ihletett főpásztori körlevél mellett, jelölve egyházi főnökeink irányát, melyhez mi szívünkönkből áikert kívánunk. — Szerk

fillérekben azon áldozathoz, melyet a haza, a vallás méltókép megkíván mindazoktól, kiket kebelébe fogadott.

Megkívánom, hogy az iskolák jó karban tartassanak és hogy azokat a tankötelesek szorgalmasan látogassák; kedvetlenül venném, ha ezen látogatás csak a törvényből kifolyó kötelezettségnek tekintetnék; legyen ez önkéntes és ösztönözzék erre a szülők gyermekeiket. Többeknek biztosíthatja a helyes irányba vezetett nevelés jövőjét, a mint erre egyházunkban is több esetet lehet felmutatni. A magyar állam a tanintézetek fentartására nem csekély özszeget fordít; neveli ez kétségenkívül az adófizetők terheit is, de ezerszer adja vissza azoknak, kik az alkalmat felhasználva magukat akép képezik ki, hogy nemcsak jutalmazó állást foglalhatnak el, hanem a hazának és egyháznak is hasznos szolgálatokat tehetnek.

Megkívánom továbbá azt, hogy az ekkleziák vagyona jól gondoztassék, az épületek jó karban tartassanak, a jövedelem kellő ellenőrzés mellett rendeltetésének megfelelőleg takarékosan használtassék fel, hogy a helyi viszonyokhoz képest kisebb vagy nagyobb mérvben, de mindenesetre gyarapodás mutakozzék; ha valamely ekkleziát oly csapás ér, hogy önerején nem segíthet magán, a módosabbak ne vonják meg azoktól segélyezéseket, hanem gyakorolják e tekintetben is a felebaráti szeretetet.

Melyek az én törekvéseim, azok az elősoroltakban foglaltanak; nem voltam barátja életemben annak, hogy sokat ígérjek, ezt ez alkalommal sem tehetem, mert egyfelől körülményeim, másfelől tehetségem nem engednék ennek beváltását, de érzem magamban azon akaratnak őszinteségét, melylyel hazánk és egyházunk szebb jövőjéhez, habár csekély mértékkel, járulhatok.

Igyekezni fogok hivatalos teendőimben a törvény, az igazság utját követni, és kik hozzám fordulnak az ügyekben, melyek hatáskörömhez tartoznak, előzékeny fogadtatásra számíthatnak, legyenek azok gazdagok vagy szegények, mindnyájokat mint rokonaimat tekintem. Ha bizalommal tisztelnek meg, azt hasonló bizalommal viszonozom.

Fogadja a t. ekkleziia üdvözetemet és azon óhajtásom kifejezését, hogy a Mindenható által legyenek megáldva mindenekben, hogy közegyetértéssel munkálhassanak hazánk és anyaszentegyházunk előmenetelére és üdvére.

Sz. Udvarhely, 1876 nov. 22-ik napján.

Daniel Gábor,
főgondnok.